

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 13. juuni 2016
(OR. en)

9226/16

ECOFIN 466
UEM 212
SOC 330
EMPL 226
COMPET 300
ENV 345
EDUC 201
RECH 192
ENER 208
JAI 456

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9140/16 ECOFIN 431 UEM 181 SOC 295 EMPL 191 COMPET 268 ENV 312 EDUC 168 RECH 160 ENER 173 JAI 418 - COM(2016) 343 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Rumeenia 2016. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rumeenia 2016. aasta lähenemisprogrammi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2016) 343 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Rumeenia 2016. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu
arvamus Rumeenia 2016. aasta lähenemisprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 26. novembril 2015 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2016) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 17.–18. märtsil 2016 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Komisjon võttis 26. novembril 2015 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011² alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles nimetati Rumeeniat ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (2) 26. veebruaril 2016 avaldati 2016. aasta aruanne Rumeenia kohta. Selles hinnati Rumeenia edusamme nõukogu poolt 14. juulil 2015 vastu võetud riigipõhiste soovitude täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel. See sisaldas ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjalikku analüüsi. Põhjaliku analüüsi tulemused esitas komisjon 8. märtsil 2016. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Rumeenias ei esine makromajanduslikku tasakaalustamatust.
- (3) Rumeenia esitas 28. aprillil 2016 oma 2016. aasta riikliku reformikava ja 2016. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

- (4) Asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi võeti arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013³ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Komisjon esitas täiendavad üksikasjad kõnealuse sätte kasutamise kohta suunistes selle kohta, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega.
- (5) Kolmas maksebilansi finantsabiprogramm (2013–2015) lõppes 2015. aasta septembris ilma ühegi lõpuleviidud läbivaatamiseta. Kolmas ametlik läbivaatamissmissioon (16.–30. juuni 2015), mille eesmärk oli hinnata programmi tingimuste täitmist, ei ole lõpule viidud. Kuigi mitmes valdkonnas saavutati mõningast edu, jäid praegused ja varasemad programmieesmärgid olulistes poliitikavaldkondades saavutamata. Programmijärgset järelevalvet alustati 1. oktoobril 2015 ja seda jätkatakse kuni esimese maksebilansi finantsabiprogrammi raames antud laenudest on tagasi makstud vähemalt 70 %, st vähemalt kuni 2018. aasta kevadeni.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (6) Rumeenia suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2016. aasta lähenemisprogrammis on valitsus ette näinud, et valitsemissektori nominaalne eelarvepositsioon halveneb võrreldes 2015. aastaga (−0,7 % SKPst) veelgi ning on 2016. ja 2017. aastal −2,9 % SKPst. Prognoosi kohaselt halveneb ka struktuurne eelarvepositsioon. Lähenemisprogrammi kohaselt on kavas kalduda kõrvale keskpika perioodi eelarve-eesmärgist (struktuurne puudujääk 1 % SKPst), mis saavutati 2014. ja 2015. aastal, ning programmiperioodi jooksul ei ole kavas seda eesmärki enam täita. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla ja SKP suhe jääma alla 40 % kogu programmiperioodi vältel. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2016. aasta kohta usutav ja 2017. aasta kohta mõnevõrra soodne. Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi kohaselt varitseb oht, et nii 2016. aastal, ja kui poliitikat ei muudeta, siis ka 2017. aastal kaldutakse eesmärkidest märkimisväärselt kõrvale. Lisaks on komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi kohaselt valitsemissektori eelarvepuudujääk 2017. aastal 3,4 % SKPst, mis on suurem kui aluslepingus sätestatud kontrollväärtus 3 % SKPst. Lähenemisprogrammile antud hinnangu põhjal ja võttes arvesse komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi, näeb nõukogu ohtu, et Rumeenia ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid. Seetõttu tuleb võtta veel meetmeid, et tagada sätete täitmine 2016. ja 2017. aastal.
- (7) Rumeenia eelarveraamistik on sätete poolest usaldusväärne, kuid seda ei kohaldata tulemuslikult. Ühtegi hiljutist eelarvepuudujääki suurendavat fiskaalmeedet ei algatatud ega võetud vastu tavapärase eelarvemenetluse raames. 2015. aastal ei peetud kinni nõudest koostada iga uue seadusandliku algatuse kohta, millega suurendatakse avaliku sektori kulutusi või vähendatakse avaliku sektori tulusid, rahandusministeeriumi poolt kontrollitud mõjuhinnang. Selle nõude eesmärk on tagada kulutuste ülemmäära järgimine ja teha ettepanekuid tulude vähendamist kompenseerivate meetmete võtmiseks. Tegelikult ei jäetaks eelarvenõukogule väga vähe aega, et reageerida eelarvega seotud ettepanekutele ning nõukogu arvamusi ja soovitusi ei võeta piisavalt arvesse. 2016. aasta eelarves on ette nähtud eelarvepuudujääk 2,95 % SKPst, mis tähendab märkimisväärselt kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgist. Sellega kaldutakse kõrvale ka riigi eelarveraamistikust.

- (8) Mitmesuguseid meetmeid on võetud maksukogumise ja maksukuulekuse parandamiseks. Need hõlmavad kohustust kasutada kassaaparaati, sularahamaksenõuete karmistamist, uut käibemaksukohustuslasena registreerimise menetlust, intensiivsemat maksuameti kontrolli ja maksuameti käimasolevat reorganiseerimist. Siiski on endiselt probleemiks suur maksudest kõrvalehoidumine ja vähene maksukuulekus. Deklareerimata töö ja tulu deklareerimine tegelikust väiksemana avaldavad jätkuvalt negatiivset mõju maksutuludele ja moonutavad majandust. Meetmed, sh tööinspektsiooni meetmed deklareerimata töötamise vähendamiseks, ei ole olnud kuigi tulemuslikud.
- (9) Seadus, millega võrdsustatakse meeste ja naiste pensioniiga, on olnud parlamendis menetlemisel alates 2013. aastast. Selle vastuvõtmine suurendaks märgatavalt eakamate naiste osalemist tööturul, mis vähendaks soolist pensionilõhet ja leevendaks nende vaesusesse jäämise riski vanemas eas.
- (10) 2015. aastal paranes olukord tööturul. Töötuse tase on madal ja tööhõive määr on kasvanud. Pikaajalise töötuse tase on alla ELi keskmise. Olulised probleemid on siiski lahendamata, eelkõige seoses NEET-noorte suure arvuga, ning nende tõhus kaasamine on piiratud.
- (11) Vaatamata sellele, et vabadest töökohtadest riiklikule tööhõiveametile teatamine on kohustuslik, ei suuda riiklik tööhõiveamet pakkuda tööotsijatele individuaalseid teenuseid ja tööandjatele osutatavaid teenuseid on vähe. Vastu on võetud kord vajadustele kohandatud toe osutamiseks eri kategooriatesse kuuluvatele töötutele, kuid seda korda ei ole veel rakendatud. Tööhõive- ja sotsiaalteenistuste koostöö on väga napp, seepärast on sotsiaalabi saajate aktiveerimine veelgi keerulisem.
- (12) Miinimumpalk, mis on üks liidu madalaimaid, on alates 2013. aastast märkimisväärselt kasvanud ning ebakindlust tekitab asjaolu, et puuduvad objektiivsed kriteeriumid miinimumpalga seadmiseks. Miinimumpalga seadmise reformimiseks on loodud kolmepoolne tööühm, kuid ikka veel puuduvad selged suunised või kriteeriumid, mis võtaksid arvesse selle mõju töökohtade loomisele, sotsiaalsetele tingimustele ja konkurentsivõimele. Üldiselt on sotsiaaldialoog endiselt nõrk.

(13) Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse risk on Rumeenias üks liidu suurimaid. Sotsiaallabi saavatest inimestest lähevad tööturule väga vähesed, eriti maapiirkondades. Sotsiaaltoetuse võrdlusindeksit, mille alusel sotsiaaltoetuse summad arvutatakse, ei ajakohastada korrapäraselt lähtuvalt majanduslikust olukorrast, mis võib mõjutada hüvitiste piisavust konkreetsel ajahetkel. Parlamendile on vastuvõtmiseks saadetud miinimumsissetulekut käsitlev seadus, mis peaks aitama hüvitisi paremini suunata, tagada hüvitiste piisavust ja tuua minimaalse sissetulekutoetuse saajad tööturule. Osutatud probleeme püütakse lahendada ka valitsuse vaesusevastase paketi mitme meetme abil, kasutades integreeritud lähenemisviisi (haridus, tervishoid, eluase, sotsiaalkaitse, transport).

(14) Haridusvaldkonnas on Rumeenial veel mitmeid väljakutseid. Mitmed strateegiad hõlmavad elukestvat õpet, kutseharidust ja -õpet, kolmanda taseme haridust ja haridussüsteemist varakult lahkumist. Haridussüsteemist varakult lahkunud noorte arv ületab suurelt ELi keskmist ning osaliselt on selle põhjuseks märkimisväärsed viivitused 2015. aastal kinnitatud strateegia rakendamisel. Haridussüsteemist varakult lahkumist ennetavaid ja õppetööle tagasi aitavaid programme on vähe. Haavatavate rühmade nagu romade ja vaestest peredest pärit laste juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja selle omandamine on jätkuvalt raskendatud, eriti maapiirkondades. Alushariduse ja lastehoiu valdkonnas on Rumeenia võtnud meetmeid, et toetada ebasoodsas olukorras olevate laste lasteaias käimist (3–6-aastased). Lastehoiuteenuste osutamine 0–3-aastastele on endiselt piiratud. Hiljuti vastu võetud õigusaktid, millega laiendatakse vanemapuhkuse sätteid, koos ebapiisavate tööstiimulitega võivad suurendada takistusi naiste osalemisele tööturul. Kutsekeskhariduses ja -õppes osalejate määr on üle ELi keskmise, kuid koolist väljalangemise määr püsib samuti kõrge. Kolmanda taseme hariduse omandamise määr on tõusuteel, ent kõrghariduse kvaliteet ja vastavus tööturu vajadustele on kesine. Täiskasvanuõppes osalemine on väga vähene.

(15) Rumeenia tervishoiutulemused on kasinad. Oodatav eluiga sünnihetkel on nii meeste kui ka naiste puhul ELi keskmisest palju madalam. Endiselt on suurteks murekohtadeks juurdepääs tervishoiuteenustele ja liigne tuginemine haiglaravile. Laialt levinud mitteametlikult tasude maksmine vähendab tervishoiuteenuste kättesaadavust väikese sissetulekuga inimeste jaoks. Rumeenias on võetud meetmeid, et parandada vähese sissetulekuga pensionäride ning kõrvalistes ja isoleeritud kogukondades elavate inimeste juurdepääsu tervishoiuteenustele. Loomisel on sotsiaal- ja tervishoiuteenuste vahendajate võrgustik ja esitatud on avalikke teenuseid käsitleva õigusakti eelnõu. Puuetega inimeste deinstitutionaliseerimine on jätkuvalt keeruline ülesanne.

(16) Rumeenias on võetud meetmeid, et suurendada tervishoiusüsteemi rahastamist ja kasutada

avalikke vahendeid tõhusamalt. Need reformid hõlmavad näiteks võlgnevuste likvideerimist tervishoiusektoris, ravimikulude jätkusuutlikkuse suurendamist, e-tervise lahenduste rakendamist, tervishoiusüsteemi rahastamise parandamist, strateegia väljatöötamist, et suunata vahendeid haiglapõhisest hooldusest ennetava ja esmatasandi arstiabi jaoks, ning hangete tsentraliseerimist. Haldussuutlikkuse puudumine põhjustab siiski viivitusi 2014.–2020. aasta riikliku tervishoiustrateegia rakendamisel. Tervishoiusüsteemi tõhusust vähendavad eelkõige viivitused haiglasectori tõhustamisel ja üleminekul statsionaarselt ravilt kulutõhusamale ambulatoorsele ravile.

- (17) Rumeenia peamised arenguerinevused on linna- ja maapiirkondade vahel. Maapiirkondades on tööhõive-, sotsiaal-, tervishoiu- ja haridustulemused madalamad ning juurdepääs haridusele, arstiabile, põhilistele kommunaalteenustele ja avalikele teenustele on vähese ja killustatud kohaliku haldussuutlikkuse tõttu raskendatud. Maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku arengut aeglustab ebapiisav transporditaristu ning ühis- ja eratranspordi vähesus, millele lisanduvad suured sõitmiskulud ja piiratud juurdepääs lairibataristule. Säästva majanduse arengut maapiirkondades takistavad põllumajanduse madal lisandväärtus ja maapiirkondade majanduse vähene mitmekesisus. Suur osa maapiirkondade tööealisest elanikkonnast töötab elatuspõllumajanduses või osaelatuspõllumajanduses, millega seostuvad varjatud töötus, tasustamata töö perele kuuluvas majapidamises, madal tootlikkus ja vaesus. Vaesusevastase paketi, mida rahastatakse peamiselt ELi vahenditest, nähakse ette integreeritud lähenemisviis võitluseks vaesusega, sh maapiirkondades. Kavas on luua kogukondlikud rühmad, kes pakuvad ebasoodsas olukorras olevatele kogukondadele mitmesuguseid integreeritud teenuseid. Paraku ei ole osutatud rühmi veel loodud.

- (18) Avaliku halduse reformi strateegiline raamistik kehtestati juba 2014. aastal, kuid selle rakendamine oli 2015. aastal aeglane. 2016. aastal on vastu võetud mõned olulised algatused, et suurendada läbipaistvust ja tõhustada avaliku halduse toimimist. Viivitused üldise ja läbipaistva personalijuhtimise juurutamisel, eelkõige seoses töölevõtmise ja ametisse nimetamisega, hindamisega, palkadega, kõigi töötajate kategooriate karjääri edenemisega ja väljaõppega, võimaldavad siiski rakendada olulisi menetlusi ja otsuseid meelevaldselt. Kui võtta ka arvesse ebastabiilseid organisatsioonilisi struktuure, mõjutab selline olukord negatiivselt avaliku teenistuse sõltumatust ja professionaalsust ning seeläbi ka tema tulemuslikkust ja tõhusust. Keerukad haldusmenetlused, ebatõhus riigihangete süsteem ja laialt levinud korruptsioon takistavad teenuste (sealhulgas e-valitsuse teenuste) osutamist kodanikele ja ettevõtetele. Vähe kasutatakse strateegilist planeerimist, programmipõhist eelarvestamist, konsultatsioonipraktikat ning tõenduspõhist poliitikakujundamist. Need probleemid takistavad mitmes valdkonnas oluliste poliitikameetmete rakendamist, sealhulgas olemasolevate ELi vahendite ja muu rahalise toetuse kasutuselevõttu.
- (19) Võtmetähtsusega majandussektorites turgu valitseva seisundiga riigiettevõtete majandustulemused on tagasihoidlikud. Eriti domineerivad on need ettevõtted taristusektorites: energiasektoris on riigiettevõtete osa 44 % käibest ja 77 % tööhõivest ning transpordisektoris on vastavad näitajad 24 % ja 28 %. Valitsuse erakorraline määrus 109/2011 riigiettevõtete juhtimise kohta sai seaduse staatuse 10. mail 2016 ning selles tehtud muudatustega tagatakse paremini vastavus rahvusvahelistele headele tavadele. Rumeenia palkab taas professionaalseid juhte, et asendada mitme riigiettevõtte ajutisi juhte, kuid edusammud on olnud esialgselt kavandatust aeglasemad. Riigiettevõtete läbipaistvusele ja aruandekohustusele tuleks kasuks kiirem aasta-eelarvete vastuvõtmine ning auditeeritud aastaaruannete heakskiitmine ja avaldamine. Ettevalmistamisel on uus erastamisseadus. Paraku võib selles olla sätteid, mis on vastuolus äriühingu üldjuhtimist käsitlevate õigusaktidega. Eriti murettekitav on erastamishalduri ja ettevõtte juhtkonna vastutuse tõenäoline kattumine.

- (20) Vaatamata kohtute jõupingutusele võidelda kõrgetasemelise korruptsiooniga, esineb korruptsiooni endiselt paljudes majandussektorites. See hõlmab ametisse nimetatud ja valitud ametnikke kõigil valitsemistasanditel ning samuti riigiteenistujaid ja avalike asutuste töötajaid. Kohtusüsteemis rakendatakse ulatuslikke reforme, kuid endiselt on probleemiks kohtute suur töökoormus, kohtuotsuste prognoositavus ja nõuetekohane täitmine ning väline surve kohtusüsteemile. Rumeenia saab soovitusi kohtureformi ja korruptsioonivastase võitluse kohta koostöö- ja jälgimiskorra raames. Seepärast Rumeenia riigipõhised soovitused neid valdkondi ei hõlma.
- (21) Finantssektori usaldusväärsus on paranenud. Siiski on see sektor tundlik riigi seadusandlike algatuste suhtes. Hiljuti vastu võetud seadus maksekohustusest vabastamise kohta, mida kohaldatakse olemasolevate laenude suhtes tagasiulatuvalt, võib tekitada mitmele krediitiasutusele probleeme ja vähendada laenutegevust. Osutatud seadus võib vähendada finantssektori stabiilsust, mõjutades kogu majandust. Muud algatused, mis võivad samuti pankadele negatiivset mõju avaldada, on näiteks ettepanek konverteerida välisvaluutas antud laenud kohalikku vääringusse ja teatavad kohtuotsused laenulepingute ebaõiglaste tingimuste kohta.
- (22) Ebapiisav või halva kvaliteediga taristu on üks suurimaid probleeme äritegevuse jaoks Rumeenias, takistades kaubandust ja majandusarengut. Kuigi hiljuti on täheldatud väikest edasiminekut, on Rumeenia muude piirkonna riikide seas transpordi- ja sidetaristu tajutava kvaliteedi poolest endiselt viimasel kohal. Võrreldes teiste riikidega ja võttes arvesse riigi suurust, on Rumeenia maantee- ja kiirteede võrk väike. Transpordi üldkava ja sellega kaasneva raudteereformi kinnitamine on korduvalt edasi lükkunud.

- (23) Avaliku sektori investeeringud on vähenenud alates 2008. aastast, hoolimata rohkest kättesaadavast rahastamisest, eelkõige tänu ELi vahenditele. See suundumus muutis 2015. aastal suunda, kuid eeldatakse, et avaliku sektori investeeringud hakkavad 2016. aastast vähenema, kuna 2014.–2020. aasta programmide rakendamine ei ole veel täielikult alanud ja töövalmis projekte ei ole piisavalt varuks. Rumeenia on teinud viimasel ajal jõupingutusi ja jätkab nende tegemist, et tugevdada ministriumidevahelist koostööd, korraldada ümber riigihangete süsteem ja parandada investeerimisprojektide kavandamist ja rakendamist. Siiski on riiklike investeerimisprojektide ettevalmistamine endiselt ebapiisav ning avatud välistele mõjutustele. Projektide valikut mõjutab ebasoodsalt keskpika ja pikaajalise planeerimise ja strateegiliste prioriteetide puudumine, vajadus jõuda kokkuleppele paljude poliitikakujundajate vahel, rahandusministeeriumi avaliku sektori investeeringute hindamise üksuse piiratud jõustamisvõimused ning kohaliku arengu riikliku programmi valikukriteeriumide puudumine.
- (24) Kulupõhine konkurentsivõime ja kaubandustulemused on märgatavalt paranenud, kuid Rumeenia mittekulupõhise konkurentsivõime osas on veel palju ära teha. Struktuursed tõkked takistavad üleminekut kõrgema lisandväärtusega majandusele ja piiravad Rumeenia suutlikkust edendada jätkusuutlikku majanduskasvu. Haldusmenetluste keerukus, eelarve- ja maksupoliitika kiire muutumine ning nõrk ettevõtluskeskkond mõjutavad jätkuvalt investeerimisotsuseid. Ulatuslik maksudest kõrvalehoidumine ja deklareerimata töö vähendavad maksutulu ja moonutavad majandust. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääs rahastamisele on endiselt piiratud.

- (25) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Rumeenia majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2016. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Rumeeniale esitatud soovitude järelmeetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust Rumeenia eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitudes 1–4.
- (26) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu lähenemisprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁴ selle kohta kajastub eelkõige soovitus 1,

⁴ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

1. Piirata 2016. aastal kõrvalekaldumist keskpika perioodi eelarve-eesmärgist ja saavutada 2017. aastal aastane eelarvekohandus 0,5 % SKPst, v.a juhul, kui keskpika perioodi eelarve-eesmärgini jõutakse väiksema jõupingutusega. Tagada eelarveraamistiku kohaldamine ning tugevdada veelgi maksukuulekust ja maksude kogumist. Tagada, et seadusandlikud algatused ei kahjustaks õiguskindlust ega seaks ohtu finantsstabiilsust. Vajaduse korral võtta meetmeid selle ohu maandamiseks.
2. Edendada riikliku tööhõiveameti poolt tööandjatele ja tööotsijatele pakutavaid teenuseid, eelkõige kohandada teenuseid vastavalt tööotsija profiilile, siduda need teenused paremini sotsiaalabiga, sh sotsiaalteenustega, ja jõuda nende noorteni, kes ei ole end töötuna arvele võtnud. Töötada sotsiaalpartneritega konsulteerides välja miinimumpalga kehtestamise objektiivsed kriteeriumid. Võtta meetmeid, et vältida haridussüsteemist varakult lahkumist ja laiendada kvaliteetse hariduse pakkumist, eriti romade seas. Võrdsustada meeste ja naiste pensioniiga.
3. Vähendada mitteametlike tasude maksmist tervishoiusüsteemis ja parandada ambulatoorse ravi kättesaadavust. Tugevdada avaliku halduse personalijuhtimise sõltumatust ja läbipaistvust. Lihtsustada haldusmenetlusi ettevõtete ja kodanike jaoks. Tõhustada riigiettevõtete üldjuhtimist.
4. Parandada juurdepääsu integreeritud avalikele teenustele, laiendada põhitaristut ja edendada majanduse mitmekesistamist, eelkõige maapiirkondades. Võtta vastu ja rakendada transpordi üldkava. Tugevdada avaliku sektori investeeringute prioriteetide seadmist ja investeeringute ettevalmistamist.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*
